

Liefde met een hoofddoek

SHELINA ZAHRA
JANMOHAMED

LIEFDE
MET EEN
HOOFDDOEK

the house of books

Oorspronkelijke titel

Love in a Headscarf

Uitgave

Aurum Press Ltd., Londen

Copyright © 2009 by Shelina Zahra Janmohamed

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2010 by The House of Books,
Vianen/Antwerpen

Vertaling

Gea Scheperkeuter

Omslagontwerp

marliesvisser.nl

Omslagdia

Corbis

Opmaak binnenwerk

ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 2704 5

D/2010/8899/71

NUR 320

www.thehouseofbooks.com

All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor mijn moeder en vader
Voor alles

Voor Maryam en Aamina
Onze toekomst

Voor de ware
Je weet waarom

‘Love is the answer, at least for most of the questions in my heart.
Like why are we here? And where do we go? And how come it’s
so hard?’

Jack Johnson

‘Liefde heeft niets te maken met
de vijf zintuigen en de zes richtingen:
Haar enige doel is om de aantrekkingskracht
te ervaren die de Beminde uitoefent.
Naderhand zal God, misschien
zijn toestemming verlenen.
De geheimen die gehoord moeten worden,
zullen welsprekend worden verteld
en de verwarring zal verdwijnen.
Niemand weet de oplossing van het raadsel,
behalve degene die het geheim bewaart.
En voor de scepticus
bestaat het geheim helemaal niet.’

Roemi (*Mathmawi* VI: 5-8)

‘En Hij heeft jullie [mannen en vrouwen] uit één ziel geschapen.’
Koran (6:98)

‘En dit is onder Zijn tekenen, dat Hij uit uw midden paren voor
u schiep, opdat jullie rust vinden bij elkaar, en Hij heeft liefde
en tederheid onder u geplaatst. Daarin zijn zeker tekenen voor
een volk, dat nadenkt.’

Koran (30:21)

Inhoud

Inleiding door de auteur II

Proloog 15

Een: *De eerste keer* 17

Een topdag voor hoofddoeken 19

Samosa's 28

Zippora 42

Twee: *Multiculti* 51

Onschuld 53

De Aziatische cultuur 70

In de war 79

Drie: *Prinses van het proces* 91

Biodata 93

Valentijn met stip 104

Eindeloos kennismaken III

Vier: *Contact maken, meer niet* 121

Wachten 123

Meer van hetzelfde 137

Bliksem 149

Vijf: *Geen van de vorigen* 159

Zelfmedelijden in zes stappen 161

Jij, niet ik 171

De hjaab als doelwit 185

Zes: *Hoofddoekvragen* 199

Hoe is het daaronder? 201

Sluierkeuring 213

Niet te onderdrukken 224

Zeven: *Liefde* 229

Uit één ziel, in paren geschapen 231

3x Liefde volgens Mohamed Habib 254

Relativiteitstheorie 270

Acht: *Lichtpuntjes in het zwarte gat* 277

Voor altijd single? 279

Machtige Maria 300

In mijn yin 314

Epiloog 327

Het begin 329

Woord van dank 333

Inleiding door de auteur

Liefde. *Amour, ishq, hubb, amor, pyar*. Voor mij betekenen die woorden iets heerlijks én iets alledaags, iets onweerstaanbaars en subliems. Liefde leidt tot grote daden, absurde keuzes en onbegrijpelijke gevolgen. Liefde heeft de touwtjes in handen en laat harten sneller kloppen of breken. Liefde kan bemiddelen tussen leven en dood en verbindt lichaam en ziel, soms met een donderslag. Alles draait om liefde.

Beschavingen botsen niet over de vraag of liefde al dan niet bestaat. Alleen over het doel van die liefde. Mensen ruziën om dezelfde minnaar. Ze zijn het oneens over hoe je met liefde moet omgaan. Maar liefde, Liefde met een hoofdletter, ligt diep verankerd in elk hart en elke cultuur. Al sinds mensenheugenis gaan ontelbare boeken vol klaagzangen en odes in allerlei talen over één ding: de liefde. Zelfs in deze tijd, nu alleen wat we zien zeker is en de wetenschap uitmaakt wat waar is en wat niet, blijft de liefde ongrijpbaar en ongelooflijk. Liefde fladdert vrolijk tussen alles en iedereen door, en belooft de mensen iets totaal nieuws en onbekends.

Maar liefde doet het niet zo goed bij onze generatie. We voe-

len liever extase en romantiek. We willen voortdurend high zijn van de liefde en voelen ons bedrogen en afgewezen als de adrenalinestroom door onze aderen verandert in een rustig vriendschappelijk gevoel. We houden de liefde tegen en sluiten haar op in het kringetje van etentjes bij kaarslicht en wandelingen bij volle maan. Als we in het openbaar over liefde praten, vinden we het blijkbaar niet zo belangrijk. Helemaal fout! Laten we de liefde opnieuw omarmen in onze maatschappij, als de mooiste, belangrijkste deugd die bestaat. Liefde is fantastisch en groots. We weten allemaal vanbinnen dat we houden van onze vrienden, hartsvriendinnen, ouders en anderen met wie we samenleven. Om van iemand te houden heb je geduld en toewijding nodig. Je zet jezelf niet op de eerste plaats. Sommige mensen, zoals ik, hebben ook het gevoel dat liefde de weg is naar God. De Schepper die geen vorm, plaats of tijd kent, maar die gewoon *is*.

De kans dat een moslim zomaar in het openbaar over de Liefde praat, is klein. Maar net als in de meeste samenlevingen en culturen, zijn moslims erdoor geobsedeerd. Sterker nog, moslims en moslima's besteden een groot deel van hun tijd aan de vraag waar ze in 's hemelsnaam een partner moeten vinden. De zoektocht naar die ene speciale persoon is zo belangrijk in het moslimbestaan dat vrijwel iedereen erbij betrokken wordt: ouders, broers en zussen, tantes, ooms, imams en zelfs de burens.

Achter de doorschijnende sluiers van moslimvrouwen bevinden zich kloppende harten, dromen over de liefde, fantasieën over sprookjes en prinsesjes, over ze leefden nog lang en gelukkig. Achter de vaak misleidende krantenkoppen over terreur en aanslagen, zogenaamd op gezag van de islam, zijn er de moslims. De gewone mannen en vrouwen die dat ene gemeen hebben dat mensen meeslept en onze grote emoties verbindt met ons alledaagse leven: De Liefde. Moslima's hebben de nodige verhalen te vertellen. Sommige daarvan zijn afschuwelijk. Sommige vrou-

wen moeten pijn, onderdrukking en mishandelingen ondergaan in naam van het geloof. Maar in werkelijkheid heeft dat met de cultuur en de zucht naar macht te maken. Die pijn mag nooit worden vergeten en moet stoppen. Mijn verdriet erover is dubbel zo groot, want ik voel mee met mijn gelovige zusters, maar zie ook dat de schoonheid van mijn religie wordt bezoedeld. Zo wordt de islam verkeerd voorgesteld en misbruikt om onmenselijke doelen te dienen.

Verhalen zoals het mijne zijn tot dusver zeldzaam. Mijn verhaal past niet netjes binnen de overheersende stereotypen die vooral gaan over de onderdrukking door de islam of mensen die de islam afwijzen. Maar toch is mijn levensverhaal even belangrijk om te kunnen begrijpen wat het betekent een moslima te zijn. Niet elke islamitische vrouw krijgt te maken met een gedwongen huwelijk, ontvoering of opsluiting. We zijn geen stripfiguren achter zwarte sluiers. Veel moslimvrouwen, zoals ik, vinden de islam positief, bevrijdend en stimulerend. Juist door ons geloof houden we nog meer van het leven. Mijn relaas draag ik op aan alle moslimvrouwen, want humor, hoop en menselijkheid horen ook bij ons verhaal.

Moslima's zijn er in alle soorten, smaken en kleuren en mijn verhaal gaat gewoon over de ervaringen van één van die vrouwen. Je vindt er de hartstocht en hoop in die veel moslimmannen en vrouwen koesteren. Maar ook de emoties van mensen met een ander geloof of mensen die helemaal niet gelovig zijn. Hun zoektocht naar de liefde is misschien wel net zo moeilijk, hartverscheurend en humoristisch geweest als de mijne. De zoektocht naar liefde is een reis waarop je van alles tegenkomt. Het is de zoektocht naar een partner en maatje, naar de opwindende van romantiek. Het is ook de zoektocht naar een dierbare: iemand om voor te zorgen en iemand die voor jou zorgt. Het is een zoektocht naar de betekenis van het leven, om zeker te

weten dat je iets hebt bereikt. Het gaat erom dat iemand jou ziet zoals je bent en van je houdt zoals je bent. Dan voel je je onsterfelijk. Liefde kan de ontsnapping betekenen uit je lichaam, op weg naar God. Of de overstap van je hoofd naar je hart. De zoektocht naar de liefde is een tocht met een zeker doel: je wilt weten wat het betekent om mens te zijn en dat met een ander te delen.

Proloog

Ik verberg een verrassend verhaal onder mijn hoofddoek. Ik deel het graag met je, maar beloof me dat je het niet geheimhoudt. Als ik dapper genoeg ben om mijn verhaal te vertellen, durf jij dan mijn vriendin te zijn? Mijn *bijaab* is roze, de kleur van een zonsondergang in april of een dieproze roos in de zomer. Het is een lange, soepele lap zijde die aan de uiteinden overgaat in fel-paars, een kleur die me doet denken aan koninklijk brokaat en heilige ontdekkingen. Hij ruikt naar *bukhoor*, een geur die me overal omringt, niet te opdringerig maar duidelijk aanwezig.

Ik vertel dit verhaal het liefst onder het genot van een kopje koffie – een cappuccino graag, maar zonder suiker. We zouden al dubbel liggen van het lachen en de suiker zou dat alleen maar erger maken. Als het verhaal echt spannend wordt, grijpen we onze kopjes stevig vast van opwinding of ontzetting, met uitpuilende ogen van ongeloof alsof we twee tieners op een slaapfeestje zijn. Als we bij het onderwerp gebroken harten aankomen, slaan we onze ogen neer, staren in de zwarte vloeistof en nemen sombere, kleine slokjes.

We hebben ook koekjes nodig, chocolade- en hazelnootkoek-

jes, in de vorm van hartjes. Ik zal ondeugend glimlachen als jij ze bestelt, maar ik vertel niet waarom, nog niet. Jij hebt vast en zeker ook zo'n koekjesmoment gehad. Kunnen we fijn ervaringen uitwisselen. O, en help me alsjeblieft herinneren dat ik mijn zonnebril en mijn brillenkoker meeneem als we de koffietent verlaten.

Vraag jij je ooit af wat er echt speelt in het leven van de moslimvrouwen die je op straat tegenkomt? Ik ben heel anders dan de vrouwen die je in de krant of op tv ziet: ik draag geen lange zwarte mantel en geen sluier. Ik woon niet in een straat met een moskee, maar in een laantje met bomen in een buitenwijk. Ik ben niet bescheiden en word niet onderdrukt. Sterker nog, ik denk dat sommige mensen me een tikje brutaal vinden en zich daardoor soms zelfs geïntimideerd voelen. Ik vind dat erg grappig. Is dat niet grappig?

Ik wil dat je mijn wereld leert kennen, de wereld van een Brits-Aziatische moslima. Soms is het best ingewikkeld om je weg te vinden binnen de verschillende culturen, geschiedenissen en ideeën. Ik ben niet Aziatisch zoals je misschien denkt dat Aziaten zijn, ik ben niet islamitisch op de manier die je misschien van moslims verwacht. Ik pas niet in de hokjes die andere mensen verzinnen.

Dit verhaal gaat over hoe ik mezelf, mijn geloof en mijn grote liefde vond, maar vooral over hoe ik leerde mezelf te zijn.

EEN

De eerste keer

Een topdag voor hoofddoeken

In de keuken spetteren de samosa's, ze balanceren tussen perfect goudbruin en aangebrand zwart. Mijn moeder, die haar haar in een oude handdoek heeft gewikkeld, concentreert zich op de enorme pan met kokende olie en denkt aan de mensen die elk moment op de stoep kunnen staan. Het zijn belangrijke gasten, misschien wel de belangrijkste tot nu toe.

De bel gaat. Ik word met een tikje van de theedoek naar boven gestuurd. Er wordt wat paniekerig heen en weer gerend in huis. Kussens worden opgeschud. Gordijnen rechtgetrokken. De keukendeur slaat met een klap dicht en mijn vader wordt overvallen door een kakofonie van gillende stemmen: 'Ze zijn er! Ze zijn er! Doe open!' Het huis valt acuut stil. De lelies in de woonkamer staan in de houding. Mijn vader slentert onverstoord naar de voordeur en zwaait hem open voor de man die misschien zijn toekomstige schoonzoon is.

Dit is de eerste keer dat mijn familie en ik formeel worden voorgesteld aan een huwelijkskandidaat. Het was een ware worsteling om geschikte kleren uit te zoeken. Ik moet aantrekkelijk genoeg zijn voor de man in kwestie en tegelijkertijd bescheiden

en ingetogen lijken voor zijn familie. De kleurrijke inhoud van mijn la met hoofddoeken ligt verspreid over mijn slaapkamer-vloer in hoopjes roze, paars, blauw en groen. Elke doek heb ik zorgvuldig om mijn hoofd gedrapeerd en vastgezet en vervolgens op schoonheid en effect beoordeeld. Ik kies er eentje van roze zijde. De kleur is zacht en uitnodigend, vrouwelijk en niet te meisjesachtig. Ik vouw de vierkante zijden doek doormidden, leg de driehoek op mijn hoofd en zet hem onzichtbaar vast onder mijn kin, waarna ik de uiteinden losjes over mijn schouders gooi. De stof valt soepel over mijn haar en schouders. Gelukkig! Ik heb een Goede Hoofddoekdag.

Mijn blouse, in dezelfde tint roze, heeft lange mouwen met ruches en contrasteert mooi met mijn zwierige, roomkleurige rok die net over de grond sleept. Iedereen in de familie doet druk over wat ze aan moeten. De eerste ontmoeting is een verplicht overgangsritueel. Het zou mijn enige ontmoeting kunnen worden. Ik hoor helaas geen galmende, officiële stem vanbinnen die verkondigt: ‘Vanaf nu ben je een Vrouw.’ En niemand zegt: ‘Veel succes.’ En niemand staart met ouderlijke trots naar me om mijn overgang van kind naar volwassene vast te leggen. Ik ben niet anders dan duizenden, miljoenen andere jonge vrouwen op de wereld die op de drempel van het huwelijk staan.

Ik sta voor de spiegel, staar nerveus naar mezelf en doe mijn uiterste best om mijn razendsnelle polsslag te beheersen. Ik haal een keer diep adem. Adem in, adem uit. Wat is hij voor iemand? Wat moet ik tegen hem zeggen?

Ik ben negentien en sta op het punt om een wereld in te stappen waarop ik sinds mijn vroegste jeugd ben voorbereid. Het belang van traditie, dat zo plezierig op mijn Aziatische moslimschouders heeft gerust sinds mijn geboorte, weegt net zo zwaar als het onschuldige wachten op de Liefde. Ieder stemmetje in mijn hoofd is overtuigd van de liefde. De romantische tv-series

uit Hollywood zitten vol ware, glorieuze en gepassioneerde liefde. In sprookjes voor kinderen wint de liefde. De islam belooft elk mens een partner die hem of haar zal verrijken. In de Aziatische cultuur gaat het huwelijk vóór alles. En de liefde, dat zoete, heerlijke, allesomvattende gevoel bloeit op in het hart van elk huwelijk.

Het feit dat ik mijn potentiële echtgenoot ontmoet om te kijken of we elkaar aardig vinden, beschouwen sommige kennissen als akelig modern. Ik heb altijd geweten dat ik mijn aanstaande man op deze manier zou ontmoeten. Maar waarom klopt mijn hart dan zo wild? De man en zijn familieleden komen om Mij Te Keuren en, natuurlijk, ga ik Hem Keuren. Dat beide partijen aan die keuring meedoen, werkt helaas niet bepaald kalmerend. Dit is niet zomaar een blind date, dit is een blind date met de hele familie.

In de spiegel op mijn slaapkamer staart Cilla Black, presentatrice van de spelshow *Blind Date*, me meesmuilend aan. ‘Ga je voor Familie Een, de accountants uit Londen? Of voor Familie Twee, de artsenclan uit Gloucester? Of wordt het Familie Drie, de importeurs-exporteurs uit Birmingham?’

Misschien is hij wel de enige sprookjesprins die ik ooit zal ontmoeten, die ik ooit hoeft te ontmoeten. En wat is daar mis mee? Ik verlang naar mijn eigen prins en droom ervan een teder, verliefd stelletje te vormen. In werkelijkheid zal ik hem waarschijnlijk ontmoeten door middel van een formeel introductieproces.

Tijdens zijn eerste bezoek aan ons huis zal hij vergezeld worden door ten minste een, zo niet meer, ‘volwassenen’. Dat ik zijn familie leer kennen en zijn achtergrond begrijp, is minstens zo essentieel als zijn score voor lang, donker en knap. Hij en zijn familie zullen mij op dezelfde manier op waarde schatten: het is een groepsdate die draait om een groepsbesluit, waarbij hij en ik in het centrum van de belangstelling staan.

Ik kijk opnieuw naar mijn spiegelbeeld en oefen mijn glimlach. Mona Lisa of Julia Roberts? Ik doe wat parfum op en zink met een nerveuze zucht neer op de vloer. Ik zeg een paar verzen uit de Koran op, wat me helpt om mijn zenuwen te bedwingen, zodat ik weer normaal kan doen. De ritmische melodie en de wijsheid van de woorden geven me een rustig gevoel. Ik doe een paar muntjes in een speciaal doosje voor goede doelen dat bij ons thuis staat, dat heet *sadaqa*, en trek mijn kleren recht. Geld geven aan mensen die het nodig hebben, lijkt op de chaostheorie: een klein beetje groeit en wordt machtiger tot de positieve energie uiteindelijk terugkeert bij jou. Ik heb een goed karma nodig op dit moment.

De voordeur gaat open; mijn adem stukt. De ware jakob is gearriveerd.

Ik ren naar het raam in de slaapkamer aan de voorkant van ons huis en kijk naar zijn gevolg, terwijl ze hun auto parkeren. Ik kniel, zodat ik tussen het gordijn en de vensterbank door kan gluren. Ik zie een grijsbruine Toyota. Of is het een Honda? Doet het merk van de gezinsauto van een typische, betrouwbare Aziatische familie er eigenlijk toe? Mijn ogen dwalen vluchtig over het stel dat over ons tuinpad klikklakt. De Jongen, Ali, loopt stilletjes achter hen aan.

De gasten komen opgewekt binnen en doen alsof er niets ongebruikelijks is aan dit bezoek. Zelfs tijdens deze eerste introductie blijft het doel van het bezoek discreet en onuitgesproken. Het huis gonst van de luchtige gesprekken. De gasten zien er te onschuldig, te vriendelijk uit om mijn hele leven overhoop te gooien. Zijn ze hier echt om mij uit de boezem van mijn familie te rukken? Ik ben dol op mijn familie, ik ben hier gelukkig. Waarom moet ik weg? Hun komst maakt me onrustig. Lichtelijk in paniek wapper ik met mijn handen en begin ik geluidloos te ijsberen, in mijn eentje, wachtend op het juiste moment om

in het hol van de leeuw af te dalen. Een meisje moet een goede eerste indruk maken op een afspraakje. Dat weet iedereen.

Ik blijf abrupt staan en spreek mezelf streng toe. Wil ik niet verliefd worden en nog lang en gelukkig leven? Deze man kan mijn sprookjesprins zijn. Wie weet voert hij me mee naar een wereld van rozen en Assepoesterbaljurken. Zal ik vlinders in mijn buik voelen en op het eerste gezicht verliefd op hem worden?

Ik weet vier dingen over hem. Dat hij drieëntwintig is en accountant, is belangrijk om te weten. Dat hij een 'aardige' jongen is en uit een 'goed' nest komt, vind ik oninteressant. Op mijn negentiende vallen deze feiten in het niet naast mijn simpele verlangen om verliefd te worden.

Ik hoor wat geschuifel in de woonkamer, waar iedereen een plekje zoekt. Ik sluip stilletjes de trap af en ga buiten hun gezichtsveld zitten, maar wel zo dat ik kan horen wat er gezegd wordt. Ze praten een poosje over familiebanden en de plek waar ze oorspronkelijk vandaan komen en of ze misschien in de verte familie zijn. Aziaten praten over familie zoals Engelsen over het weer: het is een veilig onderwerp waar je uren over kunt kletsen. De beleefdheden die worden uitgewisseld bieden ook belangrijke aanwijzingen over je gesprekspartner. Wat is hun achtergrond, hun geschiedenis en reputatie?

De twee partijen praten tot ze een gemeenschappelijk familielid op het spoor zijn. Aziatische talen zijn heel geschikt voor dit soort gesprekken, omdat er specifieke namen zijn voor heel ingewikkelde familierelaties. Zo kun je snel een ver familielid traceren. Ik kan in twee stappen achterhalen wie de zus van de man van mijn moeders zus is, terwijl je daar in het Engels tweemaal zo lang voor nodig hebt; of in drie stappen wie de man van de zus van de schoonmoeder van de zus van de moeder van de vrouw van de broer van mijn vader is. Beide partijen zijn oprecht in hun verlangen een familielid of vriend te vinden die hen

verbindt. Ineens lijkt er dan een zoemer te klinken en een stem die roept: ‘Bingo! Het is raak!’

Na een paar minuten weet ik instinctief dat het tijd is om mijn entree te maken. Ik oefen mijn glimlach nog eens in de spiegel: krul ik mijn lippen maar zo’n beetje aan de zijkanten of toon ik een brede glimlach? Of moet ik mijn hoofd vrijwel onzichtbaar buigen als ik de kamer binnenstap? Ik stop een paar wispelturige haarlokken terug onder mijn hoofddoek, trek mijn rok recht en schrijd naar de deur. Mijn hart bonkt in mijn keel, mijn voorhoofd is bezweet, mijn wangen gloeien. Hoogste tijd om de man te ontmoeten.

De deur naar de woonkamer staat op een kier. Ik zwaai hem open en loop de kamer in waar het gonst van de gesprekken. Ik verwacht dat het stil zal vallen, dat alle ogen ineens op mij gericht zullen zijn. Maar ook al sta ik er al enkele seconden, niemand lijkt mij op te merken. Het opgewekte geklets gaat vrolijk door. Moet ik gaan zwaaien? Moet ik iets zeggen?

Ineens ziet mijn vader me. ‘O-ho!’ roept hij uit, een typisch Aziatische woordklank. ‘Dit is mijn dochter Shelina.’ Hij kijkt de gasten aan alsof mijn komst een verrassing voor ze moet zijn.

Plotseling ben ik me heel erg bewust van mezelf, zoals ik daar alleen midden in de kamer sta. Onze zitkamer is een grote vierkante ruimte met stemmig lichtgroene wanden en smaragd-groene fluwelen gordijnen voor de ramen. De openslaande deuren leiden naar een kleine, schilderachtige tuin die mijn ouders liefdevol onderhouden. Ze zijn dol op hun tuin, en de tuin is dol op hen. De gasten zitten gerieflijk op zachte leren banken die in een cirkel staan – met perfect uitzicht op wie er ook maar in het midden staat.

Ik lach even en neem de omgeving nerveus in me op. Zoals gebruikelijk zitten de mannen aan de ene en de vrouwen aan de andere kant van de kamer. Waar is de vrouwelijke gast? De be-

leefdheid wil dat ik haar als eerste begroet. En waar is de sprookjesprins? Ik moet zijn aanwezigheid met een zichtbaar maar bescheiden knikje erkennen. Hoe zit iedereen precies en waar kan ik het beste plaatsnemen? Snelle, slimme beslissingen zijn cruciaal om een goede eerste indruk te maken.

Ik beweeg me richting de vrouwelijke gast en zeg ‘*Salam alaikum*’, de islamitische begroeting die betekent ‘Vrede zij met u’. Ze is de tante van Ali. Ik kus haar op de wang en ze kust me terug. De beschrijving van de koppelaarster moet op dit moment door haar hoofd schieten. Wat heeft ze te horen gekregen? Voldoe ik aan de verwachtingen? De koppelaarster is er ondanks haar afwezigheid bij en oefent grote invloed uit op mijn leven en de levens van talloze andere singles.

Ik kijk verlegen om me heen, zie de Jongen en knik hem beleefd toe. Ik neem instinctief plaats op een lege plek bij de deur. Ik ga netjes zitten en sla mijn handen bevallig om mijn knieën. Ik glimlach charmant voor me uit. Het gesprek komt weer op gang. Ik haal opgelucht adem en probeer mezelf te vermannen. Ik werp een vluchtige blik op de huwelijkskandidaat zonder hem rechtstreeks aan te kijken. Ik ben me ervan bewust dat ik word gekeurd. Hij lijkt ontspannen, zoals hij achterovergeleund op de bank met mijn vader zit te praten. Mijn vader kletst met iedereen gemakkelijk een eind weg, niet gehinderd door hun rang, leeftijd of status. Hij is praatgraag aan de buitenkant, maar rustig en vastberaden vanbinnen. Hij heeft een korte, witte baard die goed past bij zijn persoonlijkheid en zijn waardige karakter. Hij plaagt me graag door enthousiast met zijn baard langs mijn wangen te kietelen. Zijn enige concessie aan het gegil dat hij op die manier sinds mijn vroegste jeugd veroorzaakt, is dat hij zijn baard wast met shampoo en conditioner. Zo schuren zijn baardharen niet zo hard langs mijn huid.

‘Werk je of studeer je?’ Het valt stil in de kamer. Ik staar we-

zenloos naar de mensen om me heen. Iemand spreekt me aan. Het dringt niet door.

Uiteindelijk piep ik: ‘Bedoelt u mij?’ Ik schraap mijn keel om het hoge tekenfilmstemmetje kwijt te raken. ‘Ik studeer.’

‘Heel goed,’ vervolgt de oudere mannelijke gast, de oom van Ali. ‘Ik hoorde dat je psychologie en filosofie studeert.’

Ik knik zwijgend. Mijn stem is nog boven, in mijn slaapkamer, uit protest tegen deze gênante situatie.

‘Dus dat betekent dat je weet wat ik nu denk?’ Hij grinnikt en lacht daarna zo hartelijk dat hij een hoestbui krijgt.

‘Shelina, *beti*, haal een glaasje water voor hem,’ zegt mijn vader. *Beti* is een koosnaampje voor dochter. Het laat zien dat hij aan me gehecht is.

Ik kom terug met een glas ijswater en ga weer zitten. Ik blijf een paar minuten rustig zitten, tot mijn moeder me bijna onmerkbaar toeknikt. Ik verlaat stilletjes de kamer en trippel over het zachte tapijt naar de keuken. Ik vul de waterkoker met water, zet hem aan en kijk naar het felrode lichtje, wachtend tot het water kookt. Ik staar afwezig voor me uit en ga terug naar de woonkamer. Ik zet mijn liefste, meest beleefde, toekomstige schoondochterstem op en vraag: ‘Wilt u misschien een kopje thee of koffie?’

Ik voel me ineens veel zelfverzekerder: ik heb een rol. Ik lach beurtelings naar de gasten en vraag ze wat ze willen drinken en hoeveel suiker en melk ze in hun thee of koffie willen. Ik schiet bijna in de lach als iemand vraagt om vier lepeltjes suiker en gezoete poedermelk. Typerend voor theedrinkende Aziaten die voorkeur voor mierzoete thee. Ik probeer niet te veel naar de Jongen te kijken als ik de bestelling opneem. Hij ziet er net zo benauwd uit als ik.

Ik dreun de bestelde drankjes als een mantra op in mijn hoofd. Goed kunnen koken en gastvrouw spelen zijn essentiële

vaardigheden voor een ‘echte’ vrouw in de Aziatische cultuur, net zoals vroeger in Europa. Elke vrouw moet een godin in het huishouden zijn. Het zou niet in mijn voordeel zijn als ik nu een fout maakte.

Enmaal terug in de keuken zet ik de kopjes op een dienblad, in een volgorde die overeenstemt met de plek van de gasten in de kamer. Dat helpt me om het juiste drankje aan de juiste persoon te serveren. Ik doe theezakjes in de kopjes, schep koffie in (het is oploskoffie, voor het gemak), verdeel de suiker, schenk heet water op en veeg schoon wat ik gemorst heb. Ik trek mijn kleren recht en pak het dienblad op. Ik probeer te voorkomen dat ik over de zoom van mijn rok struikel en strompel naar de woonkamer. Ik heb enorme spijt van mijn keuze voor deze lange, zwierige chiffon rok, omdat ik steeds op de sierstroken stap. Ik zet het dienblad midden op de koffietafel en plaats elk kopje voorzichtig op een onderzetter bij de juiste persoon. Ik pak het theekopje voor de Jongen en weet ineens niet goed wat ik ermee moet. Ik loop naar zijn stoel, zoals ik ook bij de anderen deed, en zet het kopje naast hem neer. Als ik hem bedien, kijk ik even op en werp een blik op zijn gezicht. Ineens verlegen kijk ik snel weer weg. Ik baal van die zenuwen, kijk toch weer op en onverwacht staren we elkaar aan. Plotseling is het magische moment voorbij en stap ik terug in de normale werkelijkheid. Stuntelig en verhit vlucht ik naar de keuken.